

Et handlekraftig kontrollutvalg er viktig
for å sikre demokratisk innsyn og kontroll

Årsplan 2018

Kontrollutvalget Øyer
kommune

Kontrollutvalget Øyer kommune

INNHold

1	INNLEDNING.....	2
2	KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING	2
3	KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2018.....	3
3.1	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon	3
3.2	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon.....	3
3.3	Oppgaver knyttet til selskapskontroll.....	5
3.4	Oppgaver knyttet til løpende tilsyn med forvaltningen	5
3.5	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets budsjett.....	6
3.6	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen	6
4	MØTEPLAN FOR 2018.....	7

1 INNLEDNING

Kommunestyret har det øverste tilsynet med den kommunale forvaltningen. Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll og tilsyn med forvaltningen. Et handlekraftig kontrollutvalg er viktig for å sikre demokratisk innsyn og kontroll.

I veilederen «Kontrollutvalgsboken» fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet står følgende; «Kontrollutvalget er avgjørende for å oppnå en velfungerende egenkontroll i den enkelte kommune og fylkeskommune. En velfungerende egenkontroll styrker innbyggernes tillit til kommunen og er viktig for å sikre effektiv og rett bruk av ressurser. Aktørene i egenkontrollen er kommunestyret, kontrollutvalget sammen med sekretariatet, administrasjonssjefen og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at dette samspillet skal fungere, er det nødvendig at aktørene kjenner både sin egen og hverandres roller.» Videre står det at "kontrollutvalget må derfor ha et våkent blikk på kommunens virksomhet og sette viktige saker på dagsorden". Innenfor kommunestyrets vedtatte rammer forsøker derfor utvalget løpende å følge med på det som skjer i kommunen.

Kontrollutvalget utfører arbeid i henhold til kommunelovens bestemmelser i kapittel 12 (§§ 76-80) om «Internt tilsyn og kontroll. Revisjon». I medhold av kommuneloven § 77 nr. 11 er det laget en egen forskrift for kontrollutvalg. Forskrift om kontrollutvalg har bestemmelser om kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon (kap. 4), forvaltningsrevisjon (kap. 5) og selskapskontroll (kap. 6). I tillegg er kontrollutvalget gitt oppgaver i forbindelse med valg av revisor (§ 16), ansettelse, suspensjon og oppsigelse av revisor (§ 17) og budsjett for hele kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (§ 18). Kommunestyret skal sørge for at kontrollutvalget har et eget kompetent sekretariat (§ 20).

I årsplanen omtales noen hovedfokusområder og tiltak som er planlagt for 2018. Kontrollutvalget har gjennomført en enkel vurdering av tidligere vedtatte planer i forkant av arbeidet med årsplanen. Årsplanen sendes kommunestyret til orientering.

2 KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Representanter:

Odd Inge Vistad (leder)

Rigmor Aarø Spiten (nestleder)

Birgit Wasrud

Håkon Løken

Ane Bræin Aas

Vararepresentanter:

1. Elin Paulsrud (erstattet Anne Marie B Jøranli fra april 2017 - dvs. rykket opp fra 2. vara)

2. Ingunn Rikje

3. Håvard Granskogen (ny fra april 2017)

1. Erling Broen

2. Ole K Hagen

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet som er et interkommunalt samarbeid mellom Oppland fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune og kommunene Lillehammer, Gausdal og Øyer. Kontrollutvalgets leder sitter i styret for Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet.

3 KONTROLLUTVALGETS HOVEDFOKUS I 2018

3.1 OPPGAVER KNYTTET TIL REGNSKAPSREVISJON

Ved behandling av kommunens regnskap avgir kontrollutvalget en uttalelse, som stiles til kommunestyret (jf. forskrift for kontrollutvalg § 7). Formannskapet får kopi av uttalelsen, slik at den er med når formannskapet gir sin innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget planlegger å vedta uttalelsen så snart som mulig etter revisjonens frist for revisjonsberetning den 15.4. Kommunestyret har imidlertid lagt opp til møte allerede 19.4., så det er usikkert om dette lar seg praktisk gjennomføre.

Alle nummererte brev eller andre typer revisjonsmerknader som revisjonen ønsker at kontrollutvalget skal følge opp, behandles fortløpende (jf. forskrift om revisjon § 4, 2. ledd). Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av kommunen, sendes kommunestyret for videre behandling.

For øvrig er kontrollutvalgets rolle å påse at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte. Hvordan kontrollutvalget følger opp dette er beskrevet nedenfor under oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen.

3.2 OPPGAVER KNYTTET TIL FORVALTNINGSREVISJON

Kontrollutvalget skal på grunnlag av revisjonens rapporter og annen informasjon føre tilsyn med at forvaltningen er i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal videre i samarbeid med kommunens revisjon foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater. Kontrollutvalget forsøker derfor å ha et løpende blikk på kommunens virksomhet og påser at det årlig blir gjennomført forvaltningsrevisjon (jf. kommuneloven § 77 nr. 4 og forskrift om kontrollutvalg § 9) innenfor den rammen som kommunestyret har bevilget. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret (jf. forskrift om kontrollutvalg § 11).

Plan for forvaltningsrevisjon ble vedtatt av kommunestyret den 24.11.2016. Denne er styrende for kontrollutvalgets arbeid. I punkt 3 i vedtaket står det at "*planen revurderes halvveis i perioden og kontrollutvalget gis myndighet til å foreta eventuelle endringer i planen i løpet av planperioden.*". Kontrollutvalgets budsjett til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll gir ikke rom for ytterligere tema i 2018 enn de som allerede er bestilt/på gang. Kontrollutvalget foreslår derfor at de som vanlig har en mer eller mindre løpende rullering av sine planer. Det vil si at utvalget selv og utvalgets sekretariat følger løpende med på det som skjer i kommunesektoren generelt og Øyer spesielt og vurderer om det er nye aktuelle tema å se nærmere på. Oppfølgingen vil i første omgang kunne skje via orienteringer fra rådmannen.

Kontrollutvalget bruker planen som grunnlag for bestillinger hos revisjonen, følger opp underveis, sender revisjonsrapportene til behandling i kommunestyret og følger opp vedtaket i ettertid ved behov. For øvrig er det delegert til kontrollutvalget at det har mulighet til å endre på planene underveis i valgperioden hvis det kommer opp tema som synes mer aktuelle og interessante enn de som framgår av opprinnelig plan. Dette rapporteres til kommunestyret via kontrollutvalgets årsrapport.

Nedenfor følger en oversikt over tema for forvaltningsrevisjon som ble vedtatt av kommunestyret i 2016, med status om kontrollutvalgets oppfølging hittil og kommentarer. Hovedtemaene er ikke

prioritert opp mot hverandre, og det vil kunne være undersøkelser parallelt mellom de. Blant annet vil foranalyser fra revisjonen og/eller orienteringer fra rådmannen avgjøre når, om og i hvilken rekkefølge prosjektene gjennomføres.

Tema fra plan for forvaltningsrevisjon vedtatt i 2016 (ikke prioritert)	Oppfølging av planen hittil	Kommentarer
Intern kontroll i byggesaksbehandlingen	Gjennomført i 2016. Revisjonsrapporten ble behandlet i kommunestyret den 15.12.2016. Kontrollutvalget fulgte opp vedtaket i kommunestyret i møtet 18.4.2017	Kontrollutvalgets oppfølging av revisjonsrapporten i 2017 rapporteres til kommunestyret i årsrapporten for 2017.
Forebyggende helsearbeid	Rådmannen orientert om temaet på møtet den 5.12.2016 Foranalyse bestilt 18.4.2017 og behandlet i utvalgets møte 6.6.2017. Utvalget ba om at temaet ses i sammenheng med temaet rus/psykiatri, der foranalyse skal behandles på møtet den 9.10.2017.	Kontrollutvalget vil vurdere om orientering og foranalyse er tilstrekkelig eller om det skal bestilles et hovedprosjekt senere.
Økonomistyring	Temaet «økonomistyring – realistisk budsjett» ble endret til kun «økonomistyring» i endelig plan. Temaet var en del av kontrollutvalgets behandling av uttalelsen til årsregnskapet 2016 på møtet den 18.4.2017. Senere ble det orientert om temaet økonomistyring på utvalgets møte den 9.10.2017.	Økonomistyring er fokusert fra rådmannens side. Temaet økonomistyring vil være aktuelt først og fremst som orienteringer også i 2018.
Rus/psykiatri	Rådmannen orienterte om temaet på møtet den 5.12.2016. Foranalyse bestilt i møte 18.4. og behandlet i utvalgets møte 9.10.2017. Forvaltningsrevisjonen «Kommunalt psykiatri- og rusarbeid» ble bestilt.	Revisjonen har antydnet 300 timer til hovedprosjektet. Revisjonsrapporten forventes i løpet av første halvår 2018 - avhengig av om utvalget har tilstrekkelig budsjetttramme.
Næringslivs-utvikling	Det ble orientert om temaet på utvalgets møte den 6.6.2017.	En undersøkelse kan eventuelt rettes mot det administrative vertskommunesamarbeidet kalt Lillehammer-region Vekst, der Lillehammer kommune er vert. Temaet kan drøftes på felles kontrollutvalgsmøte den 21.3.2018.
Regionalt samarbeid i samhandlingsreformen (temaet er ikke med i planen, men er tidligere vedtatt som samarbeidsprosjekt mellom de tre kontrollutvalgene i regionen)	Foranalyse ble behandlet i kontrollutvalgets møte i juni 2016. Videre undersøkelse ble utsatt ettersom det har vært på gang en revidering av avtaleverket vedrørende samarbeidet.	Nye avtaler er nå vedtatt og det forventes at oppdatert foranalyse kan behandles på et av de første møtene i kontrollutvalget i 2018. Utvalget har imidlertid ikke budsjett til å gjennomføre et evt. prosjekt.

Følgende tema er på gang og vil etter planen bli gjennomført første halvår 2018:

- Bestilling fra kommunestyret om å undersøke saksutredningen i forbindelse med kommunens leie av lokaler til legekontor på Øyer.
- Forvaltningsrevisjonen "Kommunalt psykiatri- og rusarbeid". Revisjonsrapporten forventes klar i løpet av første halvår 2018. Kontrollutvalget må imidlertid tilpasse framdriften etter budsjetttrammen og avklare dette med revisjonen underveis.
- Landbrukskontoret i Lillehammerregionen (utføres av kontrollutvalget i Gausdal). Det er forventet at revisjonsrapporten kan foreligge til felles kontrollutvalgsmøte i regionen den 21.3.2018.

Interkommunalt samarbeid vil for øvrig igjen bli drøftet på fellesmøte med kontrollutvalgene i Lillehammer og Gausdal den 21.3.2018. Det er flere aktuelle tema der Lillehammer er vertskommune.

Nye tema som kommer opp i løpet av 2018 vil i første omgang være aktuelle som orienteringssaker i utvalgets møter.

3.3 OPPGAVER KNYTTET TIL SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er hjemlet i kommuneloven § 77 nr. 5 og i § 80. Ifølge kommuneloven § 77 nr. 5 skal kontrollutvalget «påse at det føres kontroll med forvaltningen av fylkeskommunens/kommunens interesser i selskaper m.m.» Kommuneloven § 80 hjemler utvidet tilsyn i heleide fylkeskommunale/kommunale aksjeselskaper og interkommunale selskaper. Kontrollutvalget rapporterer direkte til kommunestyret (jf. forskrift om kontrollutvalg § 15).

Selskapskontroll består av en obligatorisk eierskapskontroll og en valgfri forvaltningsrevisjon.

Plan for selskapskontroll ble vedtatt av kommunestyret den 24.11.2016. Denne er styrende for kontrollutvalgets arbeid. I punkt 4 i vedtaket står det at "*kontrollutvalget gis myndighet til å revurdere plan for selskapskontroll i løpet av planperioden og foreta eventuelle endringer*".

Kontrollutvalget finner ikke grunn til å revurdere planen ettersom vedtatte tema ennå ikke er fulgt opp da det ikke er tilstrekkelig med midler.

Nedenfor følger en oversikt over tema i plan for selskapskontroll som ble vedtatt av kommunestyret i 2016, med kommentarer om kontrollutvalgets oppfølging hittil og planer videre:

Tema fra plan for selskapskontroll vedtatt i 2016	Oppfølging av planen hittil	Kommentarer
Gudbrandsdal Energi Holding AS	Ikke vurdert ytterligere siden planen ble vedtatt. Ved en undersøkelse bør det vurderes samarbeid med øvrige eiere. Det er ikke tilstrekkelig budsjettmidler for å gjennomføre selskapskontroll i 2018.	Kontrollutvalget ser an kommunens eiermelding, som skal foreligge i løpet av 2018. I kommunestyrets møte den 28.9.2017 ble det orientert om Gudbrandsdal Energi AS og behandlet eierstyringsdokument og strategiplan 2017-2022.
Kommunens eierskapsforvaltning generelt	Kommunestyret behandlet tilsvarende revisjonsrapport den 17.3.2016. Ikke vurdert ny kontroll foreløpig.	Det har vært vanlig å gjennomføre denne undersøkelsen på slutten av en valgperiode slik at nytt utvalg har god oversikt over kommunens eierskap og eierskapsforvaltning.

3.4 OPPGAVER KNYTTET TIL LØPENDE TILSYN MED FORVALTNINGEN

Oppgavene nevnt ovenfor utgjør den mest ressurskrevende delen av kontrollutvalgets tilsyn med forvaltningen og er basert på revisjonens arbeid. Utvalgets tilsynsansvar omfatter imidlertid også en mer løpende oppfølging av det som skjer i kommunen. Dette arbeidet gjøres bl.a. ved at utvalgets medlemmer og sekretariat følger med på forvaltningen og det som skjer i kommunen, og dette skjer ikke minst via orienteringer i utvalgets møter.

Følgende punkter er eksempler på hvordan kontrollutvalget utøver sin generelle tilsynsoppgave overfor forvaltningen – dvs. utover regnskapsrevisjon og bestilte oppgaver innen forvaltningsrevisjon og selskapskontroll:

- Overordnet analyse inkludert rullering av planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
- Informasjon og orientering fra rådmannen i kontrollutvalgets møter.
- Utvalgets egne observasjoner.
- Innspill og henvendelser til kontrollutvalget.
- Saker der kommunen har vært omtalt i media samt tema som er omtalt i fagtidsskrifter og/eller riksmidia.
- Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging.
- Kontrollutvalgets medlemmer og sekretariatet «følger med på» politiske saker som behandles.

Kontrollutvalget har stort utbytte av å benytte seg av orienteringer i møtene. Dette gjøres i noen tilfeller som en del av forarbeidet til temaer som framgår av ovennevnte planer. I andre tilfeller gjøres det for at utvalget skal bli bedre kjent med ulike enheter/avdelinger og rutiner/prosesser i forvaltningen. Dette gir grunnlag for å stille spørsmål omkring risiko og risikoreduserende tiltak og blir dermed en egen kontrollform. Informasjonen i orienteringen bidrar til kontrollutvalgets forståelse av risikobildet i kommunen.

I 2018 ønsker kontrollutvalget å kombinere orienteringer med virksomhetsbesøk. Det legges derfor opp til et besøk ved Øyer helsehus ved første møte i 2018. Senere i 2018 ønsker kontrollutvalget orientering om både administrativ og politisk omorganisering. Behovet for orienteringer og/eller virksomhetsbesøk vil bli løpende vurdert.

3.5 OPPGAVER KNYTTET TIL KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen (jf. kontrollutvalgsforskriften § 18). Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for 2018 for sitt ansvarsområde i møtet den 9.10.2017. Ansvarsområdet omfatter utgifter til revisjon, sekretærsamarbeidet og egen drift. Forslaget til budsjett er sendt kommunen slik at det kan innarbeides i det totale budsjett for kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge med formannskapetets innstilling til kommunestyret. Tilsvarende prosess vil skje høsten 2018.

3.6 OPPGAVER KNYTTET TIL TILSYN MED REVISJONEN

Kontrollutvalget skal påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning (jf. forskrift for kontrollutvalg § 4). Videre skal utvalget holde seg løpende underrettet om revisjonens virksomhet og føre tilsyn med at revisjonsarbeidet er å jour og foregår i samsvar med gjeldende lover, regelverk (forskrift § 6) og standarder.

Kommunestyret vedtok i 2004 at «Kontrollutvalget gis fullmakt til å inngå oppdragsavtale om revisjon slik forslaget vedlagt utredningen legger opp til». Kontrollutvalget inngår derfor på vegne av kommunestyret hvert år en oppdragsavtale med kommunens revisor Innlandet Revisjon IKS.

Kommunens revisor deltar ofte på kontrollutvalgets møter. Dette ivaretar en god kommunikasjon og mulighet til å ivareta utvalgets tilsynsansvar gjennom året. Utover dette har sekretariatet tett dialog med revisjonen. Følgende punkter oppsummerer oppgavene:

- Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer legges fram årlig for kontrollutvalget som referatsak.

- Informasjon om revisjonens planverk;
 - Revisjonen rapporterer om arbeidet med regnskapet ved å legge fram strategi tidlig på høsten og statusrapport senere på høsten, evt. på nyåret.
- Behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter;
 - Rapporteringen omkring forvaltningsrevisjon og selskapskontroll skjer iht. avtalt prosess, dvs. vanligvis via presentasjon av foranalyse, prosjektplan og revisjonsrapport. Ved behov gis det også underveisrapportering, i tillegg til at det kan være behov for bistand fra revisjonen når utvalget følger opp vedtak i kommunestyret.
- Orientering om/behandling av eventuelle rapporter om misligheter/uregelmessigheter.
- Orientering om/behandling av rapporter og brev vedrørende regnskapsrevisjon og økonomisk intern kontroll;
 - I forbindelse med kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet og uttalelse til årsregnskapet, presenterer revisjonen sitt arbeid med årsregnskapet. Revisjonsberetningen stiles til kommunestyret, men legges fram for utvalget i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet. Hvis revisjonen utarbeider et brev til kommunen om årsregnskapet, legges dette fram for utvalget til orientering.
- Revisjonen presenterer årlig en sammenligning av revisjonskostnader fra lignende revisjonsordninger ellers i landet.
- Ekstern kvalitetskontroll presenteres når dette er gjennomført i revisjonsselskapet.
- Evaluering av kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor revisjonen behandles årlig på siste møte før nyttår.

4 MØTEPLAN FOR 2018

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører. Ordfører og revisor har møte- og talerett i møtene. Kontrollutvalget kan også innkalle rådmann (eller andre fra administrasjonen) i forbindelse med behandling av og/eller orientering om saker.

Kontrollutvalgets møter holdes på dagtid. Kontrollutvalget har vedtatt følgende møteplan for 2018:

Dato:	Foreløpig innhold:
Mandag 12. februar	<ul style="list-style-type: none"> – Virksomhetsbesøk ved Øyer helsehus – Oppfølging av politiske vedtak pr. 31.12 – Prosjektplan "Leie av legekantor" – Statusrapport kontrollutvalget pr. 31.12.2017 – Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 – Kontrollutvalgets årsplan for 2018 – Referatsaker – Eventuelt
Onsdag 21. mars (fellesmøte)	<p>Fellesmøte med øvrige kontrollutvalg i Lillehammerregionen. Aktuelle tema til orientering for alle:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Revisjonsrapport "Landbrukskontoret" – Næringsutvikling via vertskommunesamarbeidet Lillehammer-region Vekst, der Lillehammer er vert – Oppdatert foranalyse "Regionalt samarbeid i samhandlingsreformen" – Informasjon om pågående forvaltningsrevisjoner "Kommunalt psykiatri- og rusarbeid", "Kvalitet i hjemmetjenesten" og selskapskontroll i LIPRO AS – Orientering om felles utfordringer i kommunene <p>Saker til eget møte i KU Øyer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Revisjonsrapport "Landbrukskontoret i Lillehammerregionen"

	<ul style="list-style-type: none"> – Foranalyse "Regionalt samarbeid i samhandlingsreformen – Status i revisjonens arbeid med bestillingen "Leie av legekantor"
Mandag 23. april	<p>I 2017 ble møtet vedrørende uttalelse til årsregnskapet holdt 18.4. (fsk. 25.4. og kst 4.5.). Møtedato i år må tilpasses når kommunen ønsker årsregnskapet behandlet i formannskap og kommunestyre.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet - herunder presentasjon/orientering om årsregnskapet og årsmeldingen – Eventuell orientering om administrativ omorganisering – Eventuell behandling/bestilling av tema som ble behandlet på fellesmøtet og/eller utvalgets årsplan – Referatsak om skatteregnskap og skatteoppkreverfunksjonen
Mandag 7. mai	Reservedato
Mandag 4. juni	<ul style="list-style-type: none"> – Orientering om kommunens oppfølging av tilsyn fra Arkivverket – Oppfølging av politiske vedtak pr. 30.4. – Revisjonsrapport om "Leie av legekantor" – Statusrapport kontrollutvalget pr. 30.4. – Oppfølging av plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll – Eventuell orientering om politisk omorganisering
Mandag 1. oktober	<ul style="list-style-type: none"> – Oppfølging av politiske vedtak pr. 31.8. – Budsjett for kontrollutvalget for 2019 – Oppdragsavtale revisjonen for 2019 – Statusrapport kontrollutvalget pr. 31.8. – Eventuell orientering fra rådmannen – Sammenligning revisjonskostnader – Strategi for regnskapsrevisjon
Mandag 26. november	<ul style="list-style-type: none"> – Årsplan neste år inkl. møteplan – Revisjonsrapport "Kommunalt psykiatri-og rusarbeid" – Eventuell orientering fra rådmannen – Kontrollutvalgets tilsyn med revisjonen

Det kan bli aktuelt å avlyse, slå sammen noen møter eller flytte på møtedatoer avhengig av saksmengde. Innholdet i møtene kan endres ut fra når saker er klare/bestilt. På kontrollutvalgssekretariatets hjemmeside vil møtedatoer framkomme. Saker til kontrollutvalgets møter legges ut på sekretariatets hjemmeside ca. 10 dager før møtene.

Øyer, 12.2.2018

Odd Inge Vistad (sign.)
Leder kontrollutvalget